

Szellemi kalandtúra I.

Filozófiai túlélőcsomag nehéz helyzetekre

PÉCS

2012. július 3. kedd, 18.30

1. modul

További időpontok: július 10., 17., 24., 31.

Az Új Akropolisz pécsi központja, Teréz utca 1.

Hogyan lehet eligazodni egy olyan világban, ahol mintha minden a feje tetejére állt volna? Vannak kérdéseid, és érdekelnek a mélyebb összefüggéseket feltáró válaszok is?

A tanfolyam témáinak segítségével próbára teheted a filozófiai tanításokat és alkalmazhatóságukat. Vágj bele, próbáld ki magad! Az egyes témákhoz gyakorlatok is tartoznak, hogy frissen szerzett ismereteidet alkalmazhasd is – így a tied maradnak!

A tanfolyam hétről hétre egymásra épülő témáiból:

- Önmagunk jobbításának útja, avagy a belső harcos ébresztése – a *Mahábhárata* című indiai eposz szimbolizmusa
- Karma, reinkarnáció, helyes cselekvés – a *Bhavagad-gíta* tanítása
- Mire emlékeztet a lélek csendes hangja? A tanítványi út A *Csend hangja* című ősi tibeti irat alapján
- Mi a szenvedés értelme? A középút és a megszabadulás tana – Buddha tanítása

Beléledj: Az első előadás díjtalan, a további alkalmak 2500 Ft/hó, diákoknak 2000 Ft/hó.

A szfinx kérdései

A mítosz szerint a görög Thébai városának lakóit egy rettenetes szörny fenyegette. Mindenkinek, aki csak a közelébe férközött, ugyanazt a kérdést szegezte, és ha nem tudott rá felelni, menten fölfalta. A kérdés így hangzott: melyik lény jár reggel négy, délben kettő, este pedig három lábon? A találós kérdésre Oidipusz helyesen felelt: az ember; hiszen gyerekként négykézláb mászik, élete delelőjén felegyenesedik, alkotmányán pedig botra támaszkodik. Erre a szfinx beugrott a szakadékba és elpusztult.

Valószínűleg több minden rejlik ebben a kérdésben, mint ahogy első látásra tűnik. A kérdés az ember múltjára, jelenére és jövőjére vonatkozik, és a három fő filozófiai kérdéssel hozható párhuzamba: Honnan jövök? Hol tartok? Merre megyek? A három válasz szükséges az önismerethez, a *ki vagyok* megragadásához. Nem elegendő ugyanis, ha csak a jelenlegi vérmérsékletemet, szokásaimat, képességeimet és hibáimat ismerem. Kutatnom kell emberi eredetemet és végcélomat is. Csak így nyer értelmet a jelen, amely csupán egy hosszú utazás átmeneti fázisa.

Aki nem tudja a helyes választ, a szfinx gyomrában végzi, „gyomoréletet” él. A múltó pillanatok rabja, amelyekből a lehető legtöbbet igyekszik kicsikarni: finom falatokhoz akar jutni, amennyihez csak bír, a maró savakat meg elkerüli, amennyire csak lehet. Ráadásul a szfinx gyomrában uralkodó sötétséget életnek hívja. Nem ismeri a múltját, nem törekszik semerre. Csak a pillanatnyi jelent igyekszik a maga javára fordítani.

Mennyire messzire kellene visszamennünk az időben, hogy azt mondhassuk, már megfejtettük az ember eredetét? És melyik megoldást fogadjuk el hiteles-

nek: a vallását, a tudományét, a keleti tanításokét vagy az ókori mítoszokban fellelhetők valamelyikét? Lehet, hogy a különbözőnek tűnők mégsem annyira összeegyeztethetetlenek, ha megvan hozzájuk a megfelelő értelmezési kulcs. Mindenesetre, akit már nyomaszt a szfinx gyomrának levegőtlenése, azt ez a kérdés nem hagyja nyugodni, és egyre messzebbre vezetheti. Így mindig találhat újabb darabokat a nagy kirakósjátékhoz. A kereséstől pedig megőrzi nyitottságát, lelki fiatalosságát.

Ha ennyire bizonytalan a múlt, mit mondjunk a jövőről? A sok különböző jövőkép közül melyik a valóságos, és melyik csupán valakinek a rémálma vagy rózsás fantáziaszüleménye? Hol van a kikötő, amely felé érdemes kormányozni a hajónkat? Bizonyára sok úti cél lehetséges, némelyek jobb, mások talán kevésbé, de a legnagyobb hiba mégis azt állítani, hogy nincs is távoli cél. Hogy mindig ilyenek maradunk, amilyenek most vagyunk, szétzilálódva a tengernyi múltó vágy között, amelyek végső soron nem vezetnek sehová.

A mítosz szerint a szfinx a három fő kérdést az emberiség minden tudását őrző Múzsáktól tanulta. És valóban, a szfinx feladványában szereplő felnőttet ezek a kérdések vezetik tovább az úton az egyre nagyobb magaslatok felé. Akárcsak Oidipusz, két lábon járó utazók vagyunk: a múltunkból a jö-

Udvarhölgyképző és lovagi torna

BUDAPEST

2012. július 7. szombat, 10.00
Óbudai Múzeum, Fő tér 1.

Az Új Akropolisz az Óbudai Múzeum csaldai rendezvényén az alábbi lehetőségeket kínálja a fiatal vendégeknek:

Udvarhölgyképző

A kislányok a kor divatjának megfelelő ékszereket valamint ruhakiegészítőket és díszeket készíthetnek gyöngyből, textilből, papírból. Eközben megismerkedhetnek a reneszánsz viselkedéskultúrával és viseletekkel is, hogy a jelenbe visszatérve aztán igazi udvarhölgyekhez méltó kecsességgel és szívbeli finomsággal éljék mindennapjaikat.

Vívóiskola

Az apródok – lovagjelöltek – vitézként felkészülhetnek csatáikra azáltal, hogy elkészítik kardjukat, lándzsájukat vagy pajzsukat és gyakorolhatják a bajvívást, a lovagi torna egyes elemeit. Megismerkedhetnek a címereken használt szimbólumokkal. Az ügyességi játékok a harcnak, a küzdelemnek jelképes formái. Némelyek a testet edzik, mások – mint a párbaj, a gyűrűdöntés, a különféle dobó- és célzójátékok – a vitézi készségeket fejlesztik. A gyerekek a kardokat kézbe véve átélhetik a régi korok apródjainak mindennapjait, a fegyvermester keze alatt ismerkedhetnek az udvari viselkedés szabályaival, valamint a vívás elméleti és gyakorlati alapjaival.

Újra eltelt egy év!

Évfordulós beszélgetés

PÉCS

2012. július 12. csütörtök, 18.00

Az Új Akropolisz pécsi központja, Teréz utca 1.

Július 15-én lesz 55 éve, hogy Buenos Airesben nemzetközi útjára indult az Új Akropolisz Filozófiai Iskola. Évfordulónkat barátainkkal, együttműködő partnereinkkel egy könnyű nyáresti, filozófusanekdotákkal fűszerezett vacsorával ünnepeljük. Minden érdeklődőt sok szeretettel várunk!

vőnk felé haladunk. A tegnapi szálláshelyünket már messze magunk mögött hagytuk, és még ismeretlen a fogadó, amely ma vár ránk. Az emberiség nagy kérdéseitől vezérelve az út izgalmas kalanddává vált, és ezért nem alszik el figyelmünk, nem gépisedünk el közben. Az úttal együtt az utazó is változik...

sőt, mintha egyre inkább egymásba olvadnának.

Ki tudja, mi minden rejlik még a thébai szfinx három kérdésében... forgasd magadban, érdemes!

Deák Szilvia

Az Új Akropolisz magyarországi elnöke

A filozófia csodapatikája

Seneca, a kétezer évvel ezelőtt élt bölcs egyszer azt találta mondani, hogy a filozófia gyógyszer, nem sütemény.

Biztosan azért, mert ő is találkozott már ún. „sütemény-gondolatokkal”. Ezek manapság leginkább a közösségi oldalakon terjednek csillagos éggel és kiskutyákkal, meg néhány, az élet értelméről szóló velős bölcsességgel. *„Mennyire igaz!”* – sóhajtunk fel olvasásuk közben. A nehéz pillanatokban azonban ezek a léleksimogató gondolatok valahogy nem sietnek segítségünkre.

Ilyenkor szívesen betérnénk Lázár Ervin mesebeli, enyhet kínáló csodapatikájába. Van ott gyógyír kapzsiságra, hiúságra, lustaságra, sőt sértődékenységre is – egy velük a bökkenő, hogy csak saját magunknak kérhetünk orvosságot. Így persze nem kell egyikünknek se, hiszen melyikünk akarná beismerni saját hibáit? De mitől válik egy gondolat gyógyszerre? Mikor vesszük be mégis „örömmel” a keserű pirulát? Csakis olyankor, ha már régóta vergődünk egy-egy lelki nyavalyánk miatt kényeszerű „szobafogságban”. Egyetlen esetben fogjuk beismerni a hibáinkat: ha feltett szándékunkká válik, hogy kijavítsuk őket.

A filozófia a bölcsesség szeretete. Nem a sütibölcsességeké, a hasztalan nagy szavaké, hanem az élő tudásé – *azé a tudásé, amely megváltoztatja az életünket*. A filozófuslét akkor kezdődik, amikor nem törődünk bele többé saját tökéletlenségünkbe, és keresni kezdjük a jobbítás lehetőségét; legelőször ott, ahol a legnagyobb hatalmunk van: önmagunk belső világunkban.

Filozófiai kurzusunk erre tesz kísérletet: tizenkét témában, Görögországtól Kínáig számos kultúra és gondolkodó „csodapatikájában” keressük az önismeret, a helyes tettek és az emberi együttélés kulcsait azzal a határozott céllal, hogy ez a tudás a mi bölcsességünké váljon, vagyis önmagunk és a világ jobbra tételének hatékony eszközévé.

Klebercz Orsolya

Filozófia mint életmód

„Emberi tulajdonság azokat is szeretni, akik bántanak minket. Akkor leszel képes erre a szeretetre, ha meggondolod, hogy embertársad tulajdonképpen rokonod, hogy csak tudatlanságból és nem szántszándékkal vét ellened, hogy nemsokára te is, ő is meghaltok, és mindenedelőtt, hogy alapjában véve nem is bántott téged. Mert vezérlő értelmeket nem tette rosszabbá, mint azelőtt volt.”

(Marcus Aurelius)

Azt mondták... az önzetlenségről

„Ha az ember a tőle telhető legtöbbet igyekszik adni és tenni, kitolja képességeinek határait. Minél jobban igyekszik, annál többre képes.”
(Delia Steinberg Guzmán)

„Minden embernek el kell döntenie, hogy a kreatív önzetlenség fényében, vagy éppen a romboló önzés sötétségében akar-e járni.”
(Martin Luther King)

„Az önzés mindent uniformizálni akar, míg az önzetlenség elfogadja a változatosságot, alkalmazkodik hozzá, és élvezni is képes.”
(Oscar Wilde)

„Az önzetlenség a megannyi emberi kicsinyesség fölé emeli az embert.”
(Beatriz Diez Canseco)

„A szeretet adás, és ezért az adás szeretet. A saját magának visszatartott energia a földhöz szögezi az ember lábát, mert ha magának tart meg mindent, amit felfog és sejt, nem enged helyet a fejlődés további lehetőségeinek, nem ad tovább, nem nyílik meg új és gazdag tapasztalatok felé.”
(Jorge Angel Livraga)

„Az ember pontosan annyira válhat nagygyá, amennyire sokat tett embertársai javára.”
(Mahatma Gandhi)

„Ha békét szeretnél önmagadban, gondoskodj mások békéjéről.”
(Tenzin Gjaco, a dalai láma)

„Ki a legboldogabb ember? Az, aki értékeli mások erőnyeit és olyan örömet szerez neki az örömük, mintha a sajátja lenne.”
(Johann Wolfgang von Goethe)

„Még ha nyugodt is,
az önző ember elfoglalt.
Még ha elfoglalt is,
az önzetlen ember nyugodt.”
(Astávakra-gíta)

„Aki nem tud kapni – aki nem tud egy almát jó szívvel elfogadni, vagy egy ismeretlen ember kezét, amikor szédül –, aki nem tud örömet fogadni, az továbbítani se képes. És nem jobb, mint a zsugori, aki adni képtelen.”
(Ancsel Éva)

„Aki szolgál, az kész az odaadásra, aki szeret, az odaadja magát, aki ál-

doz, magából ad a másoknak, és ezt a másik el tudja fogadni.”
(Karácsony Sándor)

„Szórd szét kincseid – a gazdagság legyél te magad.”
(Weöres Sándor)

„Annál teljesebb az ember, minél hiánytalanabban szétosztja magát szüntelenül.”
(Ancsel Éva)

„Az ember életének ez a legjava, a szeretet és jószág kicsiny, névtelen, gyorsan elfeledett cselekedetei.”
(William Wordsworth)

„Az élet ismétlődő és sürgős kérdése: »Mit teszel másokért?«”
(Martin Luther King)

„Egyetlen parancs van, a többi csak tanács: igyekezz úgy érezni, gondolkodni, cselekedni, hogy mindennek javára legyél.”
(Weöres Sándor)

„Keveset adtok, ha csak a tulajdonotokból adtok. Csak ha önmagatokból adtok, akkor adtok igazán.”
(Khalil Gibran)

Ajánljuk

Pezsgő a Szigeten?

Kedves Olvasónk! Merült fel benned bármikor is kérdés hírlevelünket böngészve, például a kvíz megfejtésével kapcsolatban vagy a cikkeket olvasva? Nem kell, hogy elszigetelve érezd magad: az idei Sziget Fesztiválon, a Civil Sátorban ismét összetalálkozhatunk a fonál két végén, és elkezdhetjük gombolyítani egymás felé. Idei fejtöréseink központi témája a szabadság: miben áll, miért vágyunk rá annyira és hogyan érhetjük el? Találunk-e választ a mítoszokban vagy a régi bölcsék, például Platón gondolatai között? Esetleg a politikában, a művészetben, netán a szerelemben kell keresni a megvalósítás eszközeit? Ha van kedved pezsgő beszélgetések közepette megosztani a gondolataidat, nyitott vagy újabb (kvíz)kérdésekre, akkor örömmel várunk idén is, hogy együtt keressük a válaszokat vagy tegyünk fel újabb kérdéseket. Gyere el, pezsegjünk együtt, tegyük össze a bennünk lévő megismerési vágyat, tettekkészséget és jobbítási szándékot! Még az is kiderülhet, hogy szabadabbak vagyunk és többet tehetünk, mint gondolnánk.

forrás: sziget.hu

FILOZÓFIAI KVÍZ

Júliusi feladványunk a *boldogságról*:

1. Mit jelent szerinted a következő idézet: „A boldogság nem úti cél, hanem utazási stílus”?

- a) Azt, hogy mindegy, hová szeretnél eljutni, hiszen így is, úgy is boldog lehetsz. Jó példák erre a körutazások, amelyek nem tartanak sehová, mégis sokba kerülnek.
- b) Nem sokat. A mondat eredetileg egy KRESZ-könyv mottójául született, és a biztonságos közlekedés fontosságára hívja fel a figyelmet.
- c) Azt, hogy nemcsak az út végén, de annak minden lépésében meg lehet találni a boldogságot, ha megtanulunk figyelni arra, mi mindent hoz a jelen pillanat, és mi mit adhatunk vele másoknak.
- d) A célok elérését többnyire ürességérzés követi, hiszen hirtelen nem tudjuk, mi következik azután. Lényegében arra hívja fel a figyelmet, hogy minél lassabban igyekezzünk a céljaink felé.

2. Mit tanítottak az egyiptomiak a boldogság megőrzésének titkáról?

- a) Boldog csak az lehet, aki megismerte az írás művészetét, és neki tetsző értelmezést adhat a bölcsek hieroglif jelekbe rejtett tanácsainak.
- b) Évenként egy nílusi nyaralás, havonta egy krokodilúszató verseny és naponta egy korszó mézsör. Ez az örök boldogság kulcsa.
- c) Ha jól megy sorod, ne rettegj attól, hogy rosszul is mehetne!
- d) Ne halj meg úgy, hogy nem építettél egy piramist!

3. Platón szerint melyik ember a legboldogabb?

- a) A leggátlástalanabb ember, aki saját kényére-kedvére cselekszik, nem törődve a következményekkel. Az ő boldogsága így abból táplálkozik, hogy sohasem gyötri lelkiismeret-furdalás.
- b) Az elvhű, igazságos ember, aki minden helyzetben becsületesen jár el.
- c) A mértéktartó ember, aki megfelelően tud alkalmazkodni a helyzetekhez, vagyis hol így, hol úgy jár el, attól függően, hogy mi szolgálja leginkább az érdekeit.
- d) Az, akit spontaneitása vezérel, mert így bármikor mások elvárásai, az adódó körülmények vagy saját hirtelen szeszélyei szerint cselekedhet.

4. A Bhagavad-gíta szerint van valami, ami mindenképpen szükséges a boldogsághoz. Szerinted mi lehet ez?

- a) Az újabb és újabb élmények. Ezt később az ókori Rómában úgy fogalmazták: „varietas delectat”, vagyis a „változatosság gyönyörködtet”.
- b) A boldogtalanság, mert különben nem tudunk viszonyítani, és nem fogjuk felismerni, hogy mikor vagyunk boldogok.
- c) A belső béke, amely a helyesen irányított elméből, vagyis a gondolatok és az érzelmek tudatos és megfelelő irányításából táplálkozik.
- d) Az állandó verseny, hogy megszerezzük mindazokat a javakat, és kieszközöljük magunknak mindazokat a körülményeket, amelyek közt zavartalanul élvezhetjük az életet.

Küldd el nekünk tippjeidet az elehir@ujakropolisz.hu címre!

A helyes megfejtők között jegyeket sorsolunk ki, amelyek beválthatók egy tetszés szerinti programunkra.

JÚLIUSI KVÍZÜNK HELYES VÁLASZAI A KÖVETKEZŐK: 1. C, 2. C, 3. D, 4. B